

Indiske Urmi Jadhav er hovedperson i en film, som bruges i undervisningsforløb om »Indiens tredje køn«. Foto: Atul Loke/Ritzau Scanpix

Bistandskroner til »normkritisk« undervisning i »Indiens tredje køn«

For danske udviklingsmidler blev udskolings elever i Danmark undervist i, hvordan det er at være transkønnet i Indien. Nu kritiseres undervisningsmaterialet for at være politisk farvet.

Daniel Tidemann datj@berlingske.dk
Claes Theilgaard clth@berlingske.dk

Ideen var klar, da det mindre, københavnske filmselskab Candofilm søgte om pengene:

For 198.576 kroner, taget fra den danske udviklingsbistand, ville folkene bag lave en film om og undervise udskolings elever i »Hijra - Indiens tredje køn«.

I »engagerende undervisningsmateriale« båret af en »poetisk filmdokumentar« samt en »detaljeret lærervejledning« skulle målgruppeeleverne i 7.-10. klasse introduceres for transkønnede personers vilkår i Indien.

Men netop undervisningsmaterialet vækker nu hård kritik fra en stribe af partier på Christiansborg, der mener, at materialet er politisk farvet.

Eksempelvis fremgår det åbent af et opgavehæfte, at flere af øvelserne til filmen er »udviklet med en normkritisk tilgang« og »designet med fokus på at udfordre og undersøge de eksisterende normer og strukturer«.

Desuden bedes eleverne i det afsluttende modul om at skrive en refleksionsopgave om, hvordan »deres syn på transkønnede har ændret sig efter forløbet«.

Ifølge Liberal Alliances børne- og undervisningsordfører Helena Artmann Andresen kan det være »både relevant og oplysende« at lære om hijra-kulturen i Indien og om diskrimination mod transkønnede.

»Men materialet nøjes jo åbenlyst ikke bare med at oplyse. Eleverne bliver jo nærmest bedt om at lave kampagne for et bestemt poli-

tisk formål og at arbejde for et normkritisk samfund,« mener hun.

Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje (OpEn) fordeler cirka 21 millioner kroner om året til projekter, der skaber »viden, holdning og handling« i Danmark om global udvikling.

»Målgrupperne for projekterne er danskere, som ikke er interesserede i global udvikling - endnu!« står der på puljens hjemmeside.

Danmarksdemokraternes børne- og undervisningsordfører, Marlene Harpsøe, mener kun, at udviklingsbistand bør gå til ting som rent drikkevand, kampen mod hungersnød og erhvervsprojekter, så også hun er kritisk over for det konkrete projekt.

»Det virker helt skørt, at man bruger penge på det her. Der må simpelthen være grænser for, hvad vores udviklingsbistand skal bruges til. Det her synes jeg simpelthen er for absurd,« siger hun.

Michael Krarup Schmidt-Olsen, som er direktør og producer i Candofilm, har ikke ønsket at lave et interview, men forholder sig i et skriftligt svar til kritikken fra Christiansborg.

»Vi har ikke som udgangspunkt tænkt noget som helst køns- eller venstrefløjssaktivisme ind i det. Vi har prøvet at lave et projekt, som oplyser om transkvinders udfordringer i Indien, hvor eleverne så kan spejle egne oplevelser og den danske kultur ind i det. At folketingspolitikkerne føler noget andet, må de stå på mål for,« lyder det fra direktøren.

»Endnu mere absurd«

Ifølge undervisningsmaterialet handler »Indiens tredje køn« om at vise, hvordan det er at vokse op som transkønnet i Indien.

»Formålet med materialet er at fremme antidiskrimination og ligebehandling ved at inddrage eleverne i diskussioner om forskellighed, kønsidentitet og diskrimination,« står der.

I Indien blev sex mellem personer af samme køn først afkriminaliseret i 2018, men eksempelvis er homovielser stadig kriminelt.

I undervisningen, der forløb fra 2023 til

2024, skulle man blandt andet se portrætfilm URMI - mit liv som Hijra, der følger transaktivisten Urmi Jadhav, som fortæller om sin opvækst og sit liv i Mumbai.

Helena Artmann Andresen drager en parallel til sagen om Normstormerne, der tidligere har fyldt meget i medierne.

Her var der tale om en organisation, der også tilbød »normkritisk« undervisning til folkeskoler, og som ligeledes modtog statskroner for arbejdet.

Ifølge Helena Artmann Andresen udøvede Normstormerne »venstrefløjssaktivisme«, og det samme gør sig i hendes optik gældende med undervisningsforløbet om hijra-kulturen.

»Det gør jo bare det hele endnu mere absurd, at der er blevet brugt knap 200.000 kroner i udviklingsbistand på det. Udviklingsbistanden bør bruges på at hjælpe mennesker i nød og skabe frihed og vækst i verdens fattigste lande. Ikke på at forme skoleelevers politiske holdninger,« siger hun.

Kan det ikke være meget fint, at der er et vist element af folke- og grundskoleundervisningen, hvor eleverne bliver tvunget til at blive udfordret på deres normer?

»Det er jo altid godt som elev at blive udfordret og undersøge ting. Men i materialet her er der konklusioner, der er lavet på forhånd.«

Frederik Bloch Münster, politisk ordfører for Det Konservative Folkeparti, fremhæver, at der i den danske folkeskole er mange, der kommer ud uden at kunne læse, skrive eller regne.

»Så synes jeg ikke, at vi bør bruge udviklingsbistand på den slags ting. Vi vil gerne stå vagt om udviklingsbistanden, men det kræver jo også, at danske skatteborgere kan se, at projekterne løfter folk ude i verden,« siger han.

| Bistand under lup

Berlingske gransker den danske udviklingsbistand og sætter økonomi, formål og resultater under lup for at vise, hvor milliarder af statskroner hvert år ender.